

మూధవ శ త క ము.

670.
9960

670.
9960

గ్రంథకర్త
జనగంటి పున్నయ్యచౌదరి
అప్పికట్ల.

ఓమ్

శ్రీసర్వవశరబ్రహ్మ శాసనము:

మాధవ శతకము.

ఇది

శ్రీ సద్గురు సేవాధురీణుండును

అప్పికట్లపురీ నివాసుండును

కమ్మకులచంద్రుండును ఇనగంటి వర
సింహచౌదరి బావమాంబికాగర్భ సంజనితుం
డును ఆశుకవీంద్రుండును శతావధానియును.

విబుధజన విధేయుడైన

పున్నయ్య చౌదరిచే

రచింపబడియె.

ప్రథమముద్రణము.

1000 ప్రతులు

విజయముద్రాక్షరశాల, బొపట్ల.

1924

కాపీరైట్ రిజర్వు

దీనివెల రు. 0—4—0.

ఓం

శ్రీ సద్గురు పరబ్రహ్మణేనమః.

మా ధ వ శ త క ము .

- ఉ. శ్రీమదఖండమైవిబుధః సేవ్యమునై మునిబృందవంద్యమై
శ్యామలవర్ణమై దనుజః • సంహరణైక విశేషపూజ్యమై
కామవికారదూరమయి • కాంచనవస్త్రము గల్గియున్ననీ
కోమలరూపమారయఁగఁగోరికగల్గినదయ్య మాధవా. ౧
- ఉ. శ్రీరమణీయమైవెలయుఁచిన్మయరూపుఁడవై ననిన్ను ముగ్ధ
నారదపుండరీక సుర • నాధుఁడుమున్నగు వారుచూడఁగా
నేరికథ్యానయోగులయి • నీపదసేవ యొనర్చియుండనే
నారయఁబూనియుంటవరిఁహసముగానగునే మొమాధవా. ౨
- ఉ. ఏమనముద్రముల్ నదులుఁవృక్షములాకిన మగ్ని వాయువుల్
మేడలుమిద్దెలద్దములు • మేదినితారలు పర్వతావళుల్
గోడలుద్వారముల్ మొదలుఁలోకములన్నియు నీవెగాననిగ
జూడఁగ లేనటన్నఁగఁడుఁచోద్యముగానగునే మొమాధవా . 3

ఉ. శౌరిముకుందకేశవ ని • శాచరభంజన సారసాక్ష బృం
 వారకపోషణాభుజగ • తల్పజనార్దన మానిరక్షణ
 సూరిజనావనాకు జన్మశోషణ శాగ్రి సుపర్ణవాహనా
 వారిజనాథ సూర్యకుల • పాపనగోల్గిధరారమాధవా. ౪

ఉ. సోమకరాక్షసుండనెడుశూరుడువేదము అభిముంపగా
 దామరసోద్యవుండు పరితాపముజెందుటజూచిచేపనై
 సోమకుండుగించియానిగమసూత్రములెల్లనుదమ్మిచూలికి
 బ్రేమనొసంగినాడవనివెంటినినీడు యశంబుమాధవా. ౫

ఉ. దేవతలున్ని శాచరులుధీరతసాగరము మధిప నీ
 వేవరకూర్మరూపివయిఁజూపితిముల్ నెరవేర్చగానుధక
 కీవిగదీసినారలట • నిర్జరబృందము పూర్వదేవతల్
 గావుననిన్ను సమ్మికోసంగవ్వములెన్నఁచులేవుమాధవా. ౬

ఉ. కక్షకుశాలుద్రీవ్రిత్రీజంగంబులనాశన మొండఁజేయఁగా
 దీక్షనుబూనియున్న రణధీరుడుకూడుడుపావుఁడౌ హిర
 ణ్యాక్షునికుంచినాడవు మహాదృఢతమైనవరాహరూపివై
 సాక్షివిగాననన్నిటికిసాధ్యమాసర్వము నీకుమాధవా. ౭

ఉ. శ్రీధరశ్రీధరాయనుచుఁజిత్తములోస్మరియించుచున్న ప్ర
 హ్లాదునిజరి శ్రీధరునిసర్వససేయఁగరాదటంచు సం
 బోధనచే హిరణ్యకశిపుుడు మతుక మఱిలిపలేక బల్
 బాధలుబెట్టుతండ్రిని సభాస్థలికూల్చితివయ్యమాధవా. ౮

ఉ. వంచకుడై సురావళినిఁ స్పర్శమునందు వసించకుండ బా
ధించఁదలంచి శ్రోత్వన ముడించి చరించి విరించికి నదా
మించియసాధ్యుడై సకలమేదినిగెల్పి యజేయుఁడౌ బలిక
వంచనఁజేసి తొక్కితి వివామనరూపముదాల్చి మాధవా.

ఉ. తజ్ఞులు మెచ్చు ధర్మములఁ దప్పిచరించుచు నిత్యముఁ బరా
వజ్ఞతనల్పులుఁ బుధులఁ బాధల బెట్టినయట్టి రాజులక
సాజ్ఞ విదూరులక బరశురాముడవై దునుమాడినావు నీ
ప్రజ్ఞ బరీక్షఁజేయఁగఁదఱంబెవిధాత్మనకై నమాధవా. ౧౦

ఉ. తామరసోద్భవాది సురఁతండములెల్ల దశాస్యచేత బల్
బాములఁజెందితాళక వివజ్జన బాంధవ కేశవా పరం
ధామముకుందనీకు శరణంబసవేడఁగ రావణాసురుక
రాముడవై వధించితివిరాజ్యముతమ్మునకిచ్చి మాధవా. ౧౧

ఉ. ధారుణిసజ్జనుల్ ఖలులఁదాడినహింపఁగ లేక దీనులై
దారిఁగనంగరాక మదితల్లడిలక బలరామమూర్తివై
గారవ మొప్పవర్ధిలుచుఁ గౌరవసాంక్షవ యాదవాదులక
జేరిచిమప్టులన్ దునిమిశిష్టులబోచితివయ్యమాధవా. ౧౨

ఉ. అర్థవిహీనులన్ ధనికులైన బనావళినిక బ్రహ్మళినిక
సార్ధివులక మనీషులను బామరులక బహుసేచజన్ములక
సార్ధశులక సమస్తమును సాక్షివిగాఁ బరికించుచుండు భా
వార్థము బుద్ధరూపమని యార్యులు చెప్పి మున్నమాధవా.

ఉ. గూఢముగాఁజరించి బుధఁగోటులఁగూఢలవేరుజేసి యా
 మూఢమతప్రబాళినొకఁమూలకుఁజేర్చుటగాక వారలన్
 గాఢబలంబుఁజూపికడికండలుపేర్చులుఁజేల్పిచంపనా
 రూఢతనీవుశ్రీలిక్కిరూపముఁదాలెదవయ్యమాధవా. ౧౪

ఉ. దేహముఱాశ్వతంబనిమఁదిన్డలపోయఁచుమూఢచిత్తుఁడై
 మోహమునన్దగుల్మాని ముఁముక్షువుగాకభవాగ్నిచేతవ్యా
 మోహితుఁడైనవానికీయఁముందుశ్రీమల్ గలిగించుగానసం
 దేహములేకనామనసునీపయిఁజేర్చితివయ్యమాధవా. ౧౫

ఉ. వాసవసన్నుతాభువనఁనర్థసభోగిశయాస సంతతా
 భ్యాస వశంబెవాసుజనఁపాలనపూతచరిత్ర శ్రీమనో
 ల్లాసవిదిత్రీమోహన విలాస విశేషవికాస భూషణ
 దాసహృదబ్జభృంగకుమఁతవ్రతభంగశుభాంగమాధవా. ౧౬

ఉ. నాలుగువేదములేచదివినకా స్మృతులకాబలియించినేర్పినకా
 లోలతనారుశాస్త్రములలోఁగలసంగతులకాగ్రహించినకా
 గోలయెగాకయందుఁగలఁగోవ్యమెరింగిన నీవుదక్కనిం
 కేలెనువారలీజగతికెవ్వరులేరుగదయ్యమాధవా. ౧౭

ఉ. నీదయలేకయున్న ధరఁణీస్థలిపాలనసేయు పార్థివుల్
 బీదతనంబుఁ జెందుదురుపేదలునీదు కటాక్షమున్నచో
 భూధవులై చెలంగుదు రిమోఘయశః పరిపూర్ణ మూర్తులై
 నీదరిఁజేరినాఁడననునీకరుణాంబుధిఁ దేర్చుమాధవా. ౧౮

ఉ. సారిసపత్రినేత్ర మధుజైత్రమహాబలఘోరదైత్య సం
హరకముఖ్యసూత్ర దురితావళి బంధలతాలవిత్రిబృం
దారకనాధమిత్రమునిశంభవినిర్మల హృత్సరోజ సం
చారచరిత్ర గోత్రధరచారువ మూధరగాత్రమాధవా. ౧౯

ఉ. కమ్మనితేనియల్ చిలుకుక్తై తనునీపయి గుఱ్ఱురించనా
నెమ్మనమూ నె నేనొకమనీపివరుండనుగాను పం నకా
వ్యమ్మలునేర్పియుండను బద్ధార్థవిచక్షణ జేయుశక్తి లే
శమ్మనుచేదుగానఁ గొనఁపాఁగునొ సాఁగదొ శ్రీరమాధవా

ఉ. అన్నువగున్నమావిచిగుఱకులుమెక్కుచు చొక్కుకోయిలే
తెన్నుననేగదో మొలవఁజీవియలాకులకై యదేవిధి
గొన్నిచరిత్రలుండిననుఁగోరదునామది నీచరిత్రమే
యన్నివిధంబులఁదలచిహాయినిబొందుచునుండుమాధవా

ఉ. వన్నెలుచిన్నెలుఁ గలుగుఁబంగరుపుట్టము బర్హిసింఘముఁ
తిన్ననితిమ్మికిన్గవ నునిలపయోధ నిభాంగసంపదన్
పుష్పమవెన్నెలఁమిగిలిముద్దులుగుల్కెడి లేతవవ్వు నా
కన్నులపండువొనలులఁగాంచుదునో గవలేనొమాధవా.

ఉ. గోవులగోపికామణులఁగూరిమిమీరఁగఁ గాదిరుక్మిణీ
'దేవినిసత్యభామకౌశలీరుగనేలిన భాతిఁదోపఁ బ్ర
జ్ఞావిభవంబుజూపుచు పఁసందగుసందేలజోరుఝంఝుణా
రావములీననాడిను విఱిరాజితరూపము జూపుమాధవా. ౨౩

ఉ. చిత్రముగా దెగర్విత నిశీచరరాజ సమూహతంత్రీవై
చిత్రీవిఖండచండవయః జెన్నలరా రెను నీకుగోపికా
పుత్రీకలప్తవచ్చితరిః ముద్దులు మెక్కెనన్ యశోదయే
మాత్రమటంచురోలొకటి-మాత్ర మెవీపునగట్టెమాధనా ౨౪

ఉ. చల్లదనఁపుచూపులు పంపందులుగుల్కెడు నాట్యసంపదల్
తెల్లనిలేతనవ్వుకడుఁతియ్యపలొల్కెడి ముద్దుపల్కులు
పుల్లనరోరుహాననముఁ మోహనశోభితవేణుదంపము
మెల్లగపొందిగాంచెద సుమీ కడునేర్చుతో శ్రీరమాధనా.

ఉ. పెదభుక్తివఁగాఁడులసి, పేరులగుత్తులు గట్టియందమై
విందోసరించుచుండనొకఁపిల్లనగోవినిబట్టి నీటుగా
సిందురమద్దివచ్చని పంసిండిమెరుంగు పటంబుచాల్చినా
మురిదరనిల్వకున్న నెటుఁ మొక్కిగలాఁడనయారెమాధనా

ఉ. మామనుజంపినావు పలుఁమారులుగొల్లలపాలుచాల్చిమా
రాములుజేసినావు నడిఁరాతిరి వెన్నలదోదినావు పె
బామునుదొక్కినావు మరిఁబావమరందినిగొట్టినావు ని
న్నేమనవచ్చుగొండవయఁకెత్తినసామినమామిమాధనా.

ఉ. ముమ్మెనవాలుఁదాల్చు దొరఁముద్దులచేడియగంగనీచు పా
దమ్ముననుభవించెనటఁతమ్మియనఁదనరాదు పొక్కిలి
బమ్మజనించియుఁడెనఁభార మొకింతయులేక పద్మజాం
దమ్మునుకున్నీనుంచితటఁగాకొకమారిటుజూపుమాధనా ౨౫

ఉ. బాలరసాలసాల నవ్యవల్లవకోమల కావ్యకన్యకా
 గూళలకీయనంచ మున్నుఁగోవిదవర్యుఁడు పోతరాజు పే
 రోలగమందుజాటిన మృచోక్తివవారిత భక్తితోడనే
 దాలిచిను నైకానకయితంబులునీపయిఁగూర్తుమాధవా. ౨౯

ఉ. చేతనిదాళమూని యొక యేతను దంబురఁబట్టి భక్తితో
 బాలరలాడుచు గులుకుఁపాటలఁబాడుచు సాక్కఁజేయఁగా
 నాతరమా యతీంఁడగునారదమానికఁజెల్లు నేనయో
 పాతకుఁడ౯విమూఢుఁడను బామరుఁడ౯గరుణించుమాధవా॥

ఉ. చుక్కలుచందమామ రవిఃశూలిపితామహుఁడ౯సంబుపెం
 పెక్కఁజలించుఁగాయువునుఁహీస్థలి నీరమువీతిహోత్తుఁడు౯
 రక్కసిమాఁకలు౯విబుధ యాజినగంబులు లేనినాఁడు నీ
 వొక్కఁడవెట్టులుంటివోమఁహోద్యలనూపుఁడవైరమాధవా॥

ఉ. ఓవురుషాగ్రణీ! విలసి యోరిగ రాజశయాన శౌరి స
 గ్వాపదరాతి మానిహృదయంబుజభృంగశుభాంగభక్తసం
 తాపవినాశ దుర్మతవిధార కరీంద్రవిచార కాననో
 ద్దీపిత వీతిహూత్రీ నగ యధీరపవిత్రచరిత్రీ మాధవా॥3౨

ఉ. వారినివల్పలకవిడచి యారిజనేత్రీలు హేమమందరా
 కారిణు లందగత్రైలు వి యాసముఖుల్ గజగాములొయన౯
 గేరడి గొల్లజవ్వనలు యీడ్చునల్పుచునుండఁ గట్టుపైఁ
 జరెలు దొంగలించిన విశేషమదేమొ యెఱుంగమాధవా ॥

ఉ॥ సారవిహీనమైన భవి • సాగరమందు మునింగితేలఁగా
నేరువు లేకమానసము • నీరసమై గృశియించుచుండె వి
సారయశోవిలాస పరి • తాపముమాన్పెడి వాఁడవీవగా
కేరుగలారునాకు తెర • వెయ్యది శీఘ్రమెప్పుడుమాధవా ॥

ఉ॥ సమ్మతిలేనివారు పలు • శాస్త్రములక దిలకించి వానిసా
రమ్ముగనంగ లేక తమ • ప్రిజ్ఞతె ముఖ్యముగాఁగ నెంచి భే
దమ్ములఁ బెంపుఁజేసెడి మఱియు చర్చలునల్పి నీదుపా
దిమ్ములఁగొల్వసేర్చెడివిధమ్ముగఁగిహించరు శ్రీరమాధవా ॥

ఉ॥ సారమువీరశై వమును • వై వముదైవతముఃసాంఖ్యభావము
భై రవ వల్లభాద్వయిత • వార్తికతార్కిక బౌద్ధజై నముల్
సారము గోలువారలకు • చాటుచునుండును నీదుపాదమం
దారమరందపానమువి • నాగతిలేదని శ్రీరమాధవా ॥ 3౬.

ఉ॥ లాలనుబోసితల్లి కను • లఁగునుకాటుకదిద్ది ప్రేమతో
పాలనొనంగి జోలయని • పాటలబాడుచు చందనంబుతో
ఫాలమలంకరించి యొక • విక్రనమర్చి పసందుమీర ను
య్యాలలనూపు బాల్యముకంటా నినుగొల్వకుశ్రీరమాధవా ॥

ఉ॥ కూరిమితోడి కుట్టలను • గూడిచరించునుఁ జీట్లపేకలుక
బాడులుబంతులీరలును • వామనగుంటలు గోలుగాయలుక
ధారుణికుగదుగుంటలును • దాగిలిమూతలనాడుచుండుకొ
మారమునీదుధ్యానమణు • మాత్రము సేయదుశ్రీరమాధవా ॥

ఉ॥ చందనగంధముగా పురుగు • సన్ననిజాజులుమల్లెమొగ్గలుగా
పందిరిమంచములతళుకు • బంగరుసాములువట్టుసేల్వలుగా
నుందరమందగామినుల • చుట్టరికంబులుగోరిమోహముగా
జెందుచుయావనంబు నినుఁజేరగనీదుగదారమాధవా॥ ౩౯

ఉ॥ కోడలుగొట్టఁగూతురతి • కోశముఁజెందఁగుమారుఁడేవ పో
రాడగభార్యకూరపుష్పయ్యగృళియించుచునుండి గోకముగా
జూడగగన్నులేక చెవిజొచ్చక మాటలుదంతముడ న
ల్లాడెడుప్పద్ధకాలమకటా నినుగొల్వనీదుమాధవా॥ ౪౦

ఉ॥ చీరలులేవుకట్టుకొనఁజెంబులులేవు కుమా రేకేయ సం
బారముశ్రీదుకూరలకుఁబంగరుగాజులులేవు చేతులగా
బోరినలాభమేమిఁకన్ బోయెదనాతిలితండియింటికం
చాడెఁబ్బెభార్య యవుఁగా నినువేడఁగనీదుమాధవా॥ ౪౧

ఉ॥ కోడలు గేదెలావులును • గొట్టెలుచేలుమెఱుంగునీకు మా
రాచికమార్చిపంచుమన • యమ్మకునాలుగు కోశలెక్కువే
కూడిడినామునీదు సతిఁగొంచెముమాస్థలమూడ్చెనంచు బో
రాడెడిసోదరులేమన • దాబ్బములగాగననీదుమాధవా॥ ౪౨

ఉ॥ నీటురుమాలలుగా వసిడిఁనీటివలందిన కుచ్చునోపి బల్
ధాటిఁజెలంగుసేల్వలు కి • భావరుయుంగరముల్ బనార్థులం
కోటలోపంగులేదనుచుఁగొన్నెడియల్కలమారియల్లుఁడే
నాటికిఁగూడనిన్ను శరణంబననీకుగదారమాధవా॥ ౪౩

ఉ॥ చల్లపెరుంగుపాలు తరి • నన్ననిబియ్యము పైడిలిగెతో
నల్లిననానుకంటె కడి • యంబులుకాసులు దోచికన్న వా
రిల్లునుగుల్లజేసి తన • కేమియులేదని వీధివారితో
నల్లరిజేయుచెల్లెలపు • రానినువేడఁగనీదుమాధవా॥ ౪౪

ఉ॥ బొమ్మలుకాగితంబులునుపుస్తకముల్ బలపాలువల్కులు
సొమ్మలుకానులద్దములునూదులు సబ్బులు జీడిపప్పు పా
కమ్ములుగాక వెన్నెలనుగా యుచునుండెడి చందమామ నే
దెమ్మనిపోరుబిడ్డలు మండి నినునమ్మఁగనీదుమాధవా॥ ౪౫

ఉ॥ విత్తనముల్ విడల్చి తడివేమరుగట్టి హూతుల్ చెలంగపె
పెత్తినవారుదీసి బలమెక్కిన మల్లనునాటి కల్పనే
చెత్తనుదీసి గట్లనిడిచేలనుపైరునుగోసి మార్చి న
డ్లెత్తుకపోవునేడ్య మరెకేనినుగొల్పదుశ్రీరమాధవా॥ ౪౬

ఉ॥ గ్రామములకజరించి సెనఁగల్గధనియాలుపొగాకుమ్మియా
సొములయొద్దచొకఁగొనిఁతొమ్ముఁగోరి గిరాకఁజూచి కో
స్తామునిషీలకమ్మకమునల్పిపదింతలు లాభమొందునూ
రాముడి బేరమెల్లనినుపార్థనసేయఁగనిచ్చుమాధవా॥ ౪౭

ఉ॥ భోగములకమరంగి వెలఁపుకగడదూరముజేసినత్యముక
త్యాగమొనర్చి జీతమెవ్విధానముగా గమనించి నేర్పుతో
కాగితముల్ లిఖించియొకకాసు మొదల్పదివేలుగూర్చును
చోగమునిన్ను జేరగలయుక్తిగ్రహించునుశ్రీరమాధవా॥ ౪౮

ఉ॥ రంగదనంగ సంఘటితః రాజతనిగ్ధురినే చటచ్చటా
భంగతిరంగ ఘోషలనుఃవారియవారితరీతిజ్ఞాద్వినిగ్
పొంగకనిల్పిభోరుమనిఃమోగడినంద్రముభాతి బాధలె
బ్బంగిఘటిల్లినగ విదకః సార్థనజేసెదనిన్ను మాధవా॥ ౪౯

ఉ॥ గాలియడంగిపోయిన నంగంబులుగుంగిన నివృచల్లగాఁ
గ్రాలినఁజుక్కలూడిన జంగంబు లద్వైతములై ననీవోకే
లీలవికార ముందక విలీనముఁజెందక శాశ్వతంబుగా
కాలములన్నిటగనిలిచికాపురముందుపుశీరమాధవా॥ ౫౦

ఉ॥ భూతితరవృథావపరిఃపాషితభూషితమా త్వదీయ వి
స్తారకటాక్షవీక్షణ శతంబనునావ యొసంగకున్నచోఁ
సూరభుజంగదంత విషకుంభిత ఘోరపిశాచరూప సం
సారమహాభిదాటఁగవంశేంబె విధాతృనకై నమాధవా॥ ౫౧

ఉ॥ శాత్రువసైన్యమధ్యమునఁస్యందనమాపి పృశాంతచిత్తుఁడై
పుశీనుమిత్రభ్రాతృగురుఃపుంగవులగదిలకించి దీనతగ్
క్షాత్రముమానిభీతిలి విచారిముఁజెందిన క్రీషీకీగ కురు
క్షేత్రమునందుగీతలు వచించిన దేశికవర్యమాధవా॥ ౫౨

ఉ॥ ఎట్లునుగత్రయంబు స్పృశ్యయించితొ నిర్గుణమూర్తివై జగం
బెట్లుత్వదీయకుక్షీని వహించితివోగద నిర్వకారివై
యెట్లుదశావతారములఁ నెత్తినివొక్కొ నిరంజనుండవై
యెట్లుమదీయపావముల నన్నకపోతువొ శీరమాధవా॥

ఉ॥ పోడిమిమీరశేయ్యలగుఁముల్ గమకంబులు పోసలర్థముల్
గూడిరసంబుగల్గు వద • గుచ్చములల్లగ యారఁడె
వ్వొడులిఖంపగ్గింధమనిఁబల్కనాకలమందు తాండవం
బాసుము దంధణంధణ ధణారవముల్ జెలువొదంమాధవా॥

ఉ॥ శారదచంద్రికాజనితఁసారముగోలు చకోరకంబు నీ
హారరసంబుద్రావఁగలదా శుకశౌనకపుండరీక సా
మీరివిభీషణాదులు రఁమించితరించిన నీదునామ మం
దారమరందమానకెటు • నామనమన్యముఁగోడమాధవా॥

ఉ॥ నీటగుగాయనీమణులఁనృత్యవిలాసము సన్నజాజి పూఁ
దోటలతాఘముంఘుములు • తోయజనేత్రీలతోడికుల్లు స
య్యాటలుకన్నరంపు విడిఁయంబులు చందనలేపనంబు నా
కేటికినీదయారస మొకింతప్రవింపఁగఁజేయుమాధవా॥ ౫౩

ఉ॥ భారములేకనేవిషయఁవాజిఖలీనముల్ విగించి యే
షారినిలాగనీక నుపధంబున స్వారినిదీయువిద్యనే
నేరువలేదు నీదువదఁనీరజముల్ నెరసమ్మియన్యముగ
జేరనిశక్తివాకోనఁగిశీఘ్రమెహొపుము శ్రీమాధవా॥ ౫౪

ఉ॥ సొంపుదలిర్పకోయిల కేశోరముతియ్యని కూతగూయఁగాఁ
జంపఁదలంచు వాయనముఁచాడ్చునసామనమన్యమేమి యా
సింపకనికగనకదలఁచి నేవకుఁబూనెడివేళలందు వా
రింపకరానిద్ర ముసియిందునిదేటి యవస్థమాధవా॥ ౫౫

ఉ॥ డ్రావదిబోచి రాతినాక • తన్విగఁజేసి కిరీటిఘోరసం
తావము సంచరించి కరినాధునించి తుచ్చునేలి సాం
దీపునిపుతునిగముచి • దీనుడనై విలపించుచున్న నా
పావముఁ బాపకున్న నగుబాటగుఁగా దెధ్రితిమాధవా॥౫౯

ఉ॥ మారుతమెట్లు పుప్పొడి దుఃమారమురేపునొమిన్ను ముట్టనా
నేరములల్లె భిన్నమయి • నింగిలెరంగున శూన్యమొందసం
హారముఁజేయకున్న నఱుమాత్రమునై వసుసుమ్మి నాదుప్పా
త్సారసమందునీవదము • సంకెల్పినై చిబిగింతుమాధవా॥౬౦

ఉ॥ అందమెసంగుకెం జిగురుటాకులఁగేరెడి పాదముల్ రుచుల్
పొందినజాళువా తళుకు • పుట్టము నాల్గుభుజంబు లిందిరా
సుందరిగల్గువక్షమును • సాంపానకూర్చెడి నల్లచాయ నీ
వెంచునడాగినకగురుతులంకెటు పోయెదవయ్య మాధవా॥

ఉ॥ సారములై ఖలాళికి విచారములై యనిమేషకోటి కా
ధారములై వ్రోదోషక విచారములై దనుజేంద్రబృంద సం
హారములై సుమానసవిహారములై యసమానకీర్తి వి
స్తారములై న నీదుచరితల్ వినఁగోరికగల్గె మాధవా॥ ౬౧.

ఉ॥ మానసమందు లోకపరిమాణము భారముగాఁగఁదోచి ని
ర్యాణముఁజేసి నీవుచుహ • దుబర చుంచిచటచ్చటచ్చట
ధావనముహార్దుహుర్లుతద • భంగతిరంగ పయఃపయోధినే
పానుపుగాగ్రహింతునటంపన్నగతల్పమువీడి మాధవా॥౬౩

ఉ॥ కుక్కనుకొండగొట్టియునుగోతిని గార్ధభమువరాహముగా
నక్కనుగొక్కెరకపశుగ * ఇంబులముట్టి మనుష్యజాతిలో
నొక్కఁడుగాజనించయునుహోవక్యతిగఘటియించుపంచముగా
వెక్కసమూనితాకరిది * వింత భరింపనిదింత మాధవా॥౬౪

ఉ॥ త్రాగినుగంజలేక మెయిదాల్పగవస్త్రములేక ఘోరమా
రోగముచేతగుండిన బతుండను మంచములేక నూరిలో
కేగిన పంటుదోసమున * హీనతనొందెను పంచముండలొ
యేగతిజీవయాత్ర భరియించునొ నీవెవచించుమాధవా॥

ఉ॥ రెక్కలుముక్కలొనటుల * రేయిబవల్ శ్రీమజేసిరాక్కముగా
బొక్కనమంచునింపి యతిభోగులజేసి నుతించుపంచముగా
గుక్కలకన్న నెక్కువగఁగొట్టెద రావలికేగుమంచయో
దిట్టుదివాసిలేని జగ * తిగ నృజ ముందితివేలమాధవా॥౬౬

ఉ॥ లోకములోన జన్మములలో నరజన్మము శ్రేష్ఠమంచు తా
టాకులలోనవ్రాసిన మహాత్ముల వ్రాతలదోసివుచ్చి చీ
కాకొనరించు బూటకపుగాథలు ద్విమిత కారణంబుచే
కాకులకన్న నీచముగఁగాంతురుపంచములకరమాధవా॥౬౭

ఉ॥ నాలుగువత్సరంబులయింపక బరిపూర్తిగ లేని కూసయా
బాలిక యేడ్చుచుండగ వివాహముజేసి మిగండు వెంటనే
కాలునిజేర నాపె కలకాలమాదుఃఖముఁ జెందుచున్న యా
గోలకు గుండెరుల్లరసంకుండునె మూఢునకై న మాధవా॥

ఉ॥ మానవతీమణుల్ జడువ • మందిదిగాదట స్త్రీరజస్వతీ
యైనవివాహముగ నలువఁగ్నాయముగాదట చేడెఛత్రముగ
బూసఁగగొప్పకొనమట • ముండ్లఱునగ నరె పాదరక్షలగ
మానినిదాల్చినేరమట • మాయలమారివిధుల్ రమాధవా॥

ఉ॥ భార్యలునల్పురుండిన వివాహపుటర్నత పూరుమా? కీ
చర్య సతీజనావళికి • చట్టములేక మగండుచచ్చినగ
కార్యమువేరలేదనెను • కర్ణకఠోగపు వాక్యజాలమే
యాయ్యఁడువల్లెప్రేమమదియం దణుమూలములేకమాధవా

ఉ॥ మానవులై న స్త్రీలకు నమానపు స్వేచ్ఛయొసంగ కేసభా
స్థానములందుఁదావిడక నజ్జనబృందముచేయు పార్థనల్
గానగనీకప్రాయ్యిపాగఁకన్నులఁ జొచ్చిప్రయాసమొండఁగా
బోనులనుండు సింహములఁబోలికనుంచెద రేమిమాధవా॥౭౧

ఉ॥ తీవిదలిర్ప శాస్త్రముగ • డించి లిఖించెను గ్రంథరాజి లీ .
లావతి దేవహూతియబ్బలల్ చమపుల్ చమవంగ రాదనే
భావము సిగ్గుచేటగు ప్రాసంచమునగ గల్గనిన్నికారదా
దేవియధీనమందుగల తీరుగ్రహించిన శ్రీరమాధవా॥౭౨

ఉ॥ పుశ్చుఁడుబావిలోల చెరువుగ గృతినతీము దేవగేహమీ
ధాతీని బున్నెమిచ్చెడి విధమ్మన మానవజాతి కల్లెడగ
బాత్రీమరింగ బాలికకుఁధర్తగతించిన బెడ్డిసేయ న
పుశ్చులుపాశ్రులుగ గలుగుపున్నెముగల్గునశ్రీరమాధవా॥

ఉ॥ ప్రియరవంతలేక నిమగ్నముభిక్షముగాదు రోగులక
బాములబెట్టి డబ్బుగొనునై ద్యుఁడువై ద్యుఁడుగాఁడుదీనలొ
భామలస్వేచ్ఛనోరువని , పత్రికపత్రికగాదనాథలొ
లేమలపెండ్లిగూడదను * లీడరులీడరుగాడు మాధవా॥ ౭౪

ఉ॥ కోరికెదీరమంది తఱుకుల్ బెఱుకుల్ గల మేల్మీవన్నె బం
గారపుభూషణంబులు నిఁగారవు కాలయోట్లుసూట్లు మో
టారులు వెండిగిన్నెలు వంటంబులనీయగలేని బీదసం
సారికుమారై పెండ్లియగు మూర్ఖముగ న్నడదేమిమాధవా॥

ఉ॥ ప్రియముజాలనట్టి పసిబాలికలక దమతల్లిదంపూలొ
దాయముకై భ్రమించి స్తృతిదప్పిక్షయగృశియించిక్షీణతక
కాయముగొంగి మస్తకము * కంపముదాలించినేలపై బడక
గాయములొందు వృద్ధులకుఁగల్పెదరేమితమాష మాధవా॥

ఉ॥ లక్ష్మీమవద్దతులదునిమి * న్యాయముస్థాపనజేయునట్టి నీ
చక్రముగాక వేతెయొక * సాధనమున్నదె లోకమందు ని
ర్వక్రములొవిధానములు * రాజులజేయఁగమున్న రాక్షసుల్
శక్తుఁడుబోరుకాలమున * శాంతినిగూర్పఁగ లేదెమాధవా॥

ఉ॥ కాకులుగోరువంకలు బ * కంబులుచిల్కలు చక్రవాకముల్
ఘూకములూర బిచ్చుకల * కోళ్లుచకోరకముల్ మయూరముల్
కోకిలముల్ కపోలిములు * గువ్వలుమున్నగు పెక్షికాళి నీ
వేకరణనృజించితివొ * మెవ్వరు జెప్పగలారు మాధవా॥ ౭౫

ఉ॥ కాకులుగొంగతాచునునకంబులు మత్తగజంబుతాచు బెం
డాకులు తమ్ముతాచుకుజునాళి బుధావళియాచు స్వప్నమం
దేశరణి గనంబడు న • దేవిధి నీజగమెల్ల మిధ్యయై
నీకువినామరెద్దియును • నిల్వంగజాలదు శ్రీరమాధవా॥౭౯

ఉ॥ పన్నగమెల్లు పాములను • బట్టెనువాని పదాలసాంపుకై
గ్రన్ననమోలకేరివలుకవ్వుములొందునొయల్లెలంత్రముల్
పన్నినగాధలక విసంగ • బర్హిమంగాని మదీయ కర్ణముల్
పున్నపునీకథల్విసంగఁబోవు జవంబున శ్రీరమాధవా॥౮౦

ఉ॥ సాపెగపువ్వుమందుగల • సారతరంబగు తావిభృంగమా
సింప వినాశ మొందునటు • లింపగు నీపడవద్దగంధమా
సింపక నాదునానికము • చెచ్చెరపోవు జవాజిపున్నక
వ్రొంపునుగంధవాసనలపై మమకారముచేత మాధవా॥౮౧

ఉ॥ పండనియగ్ని గాంచుశలభంబులమాడ్కిమదీయనేత్రముల్
దండివృభుండవైన తమ • దర్శన సంపదగాంచలేక బల్
కండలకొవ్వులక దవరి • గబ్బిచనుంగవ గల్గునట్టిస్త్రీ
మండలివంకజూచునతి • మత్తెతగ్రొవ్వి తెగించి మాధవా॥

ఉ॥ జాలరిగామందెరను • జంపిభుజింప దలంచి మత్స్యమా
గాలమునందుడిక్కి దరి • గానక దుఃఖము జెందునట్లు నా
నాలుక నీవనిత్రమగునామసుధారసముగ గ్రహింపకే
కోలునుపడ్రసంబులను • గోరికతోడ మశ్రీరమాధవా॥౮౩

ఉ॥ మత్తకరీంద్రమొంటిగులఁమానగవృక్షముచెంతవృహమా
యత్తముజేసియున్న నొక * యల్లికపైఁజనుదెంచిగుంటబో
తత్తరపాటుచేఁబడు వి * ధంబున నానుశరీరమత్తరల్
మెత్తుకొనుఁ త్వదీయపద * మృత్తికఁగోరక శీరమాధవా॥

ఉ॥ కమ్మనితెమ్మెరల్ సడలఁగా వడిగుమ్మగనుమ్మదమ్ముచే
చెమ్మలగ్రమ్మియుమ్మియొకఁచిన్ముముఖమ్మున లేకనన్నిప్రా
ణమ్ములుదిమ్మరొంతవ్యస * నమ్మధికమ్మయిసొమ్మసిల్లు గీ)
వృమ్మునమిమ్మునమ్మెడికీ) * మమ్ముమనమ్మునలేదుమాధవా॥౧౫॥

ఉ॥ పెల్లునచల్లగాలి వడి * వీక్షఁ గొల్లఁగ నెల్లదిక్కులఁ
బిల్లియు నల్లి బల్లియును * బిల్లులు బల్లిదులెల్లవారు భీ
తిల్లగ నల్లిబిల్లి ఘటి * యిల్లుచునుండెడి శీతకాలమం
దుల్లము తల్లడిల్లికన * నొల్లకు మెల్లగనిన్ను మాధవా॥౧౬॥

ఉ॥ కారుమొయిల్లనుండి యుదఁకంబతి ధారగఁగారి జోరుగా
దారులజేరిమీరివటు * దర్పచరంపరలఁ జెలంగగం
భీరబలాహకా రవము * భీకరమై తగువర్షమండు కం
గారయిహృత్సరోరుహము * గానఁగనేరదునిన్ను మాధవా॥

ఉ॥ పుత్రులునిల్వఁబోరుపొలఁముల్ విడిపోవునుగేహముల్ చెడుఁ
గాత్రముక్షీణమొందు సతిఁగన్పడదర్థముగ్రింగు బంధువుల్
మిత్రులుదూరమాచుఁది * మిథ్యగనెంచి జగత్సుఖంబు నీ
స్తోత్రముఁజేయువారిపద * ధూళి శిరంబునదాల్చుమాధవా॥

ఉ॥ తేనియఁబెట్టియీగకడుఁతియ్యనిపాలనుగూర్చి యావుని
న్నాణెమెసంగు కస్తురివ * సంబుననుండు మృగంబొసంగి ని
ర్ఘానముజేసికోయిల ము * దంబిడి యన్యులసేవఁజేయఁగా
మానవుఁడేమిచేయవలె * మానినులాంఘ్రిసరోదమాధవా॥

ఉ॥ శారదకోవిదారవట * చంపకతేసరబిల్వతాళ జం
బీరసాలశాబర కఃపిఠమధూలక వాలెపోధ మం
దారతమాలవంజుల క * దంబ శరీర శిరీష తింతిణీ
భూరుహముల్ సృజించినప్రిభుండపువాహ్వరైశ్చరమాధవా

ఉ॥ నీవునమస్తలోకముల * నింగితెరంగు చెలంగియుండియా
రావగుణంబునొందక బఁరామరణంబుఁజెందకే మనో
భావముఁబొందకేవిషయఁవానసలంట కెనత్పృకాళ సా
ఖ్యావళికాలవాలమమునట్టిస్వరూపుశవయ్యమాధవా॥౧౦

ఉ॥ చారలుబాద్లుదీరగ పి * సాళిరుచుల్ దళుకొత్తుజాళువా
చీరనివాటుమీరనున * జెక్కిటిసెజ్జకు నీటుమాంగురుల్
జారజిలుంగుపయ్యెద ప * చారిడనెమ్మెయిమేల్మినన్న బం
గారునుగేరుర్కాధ నిను * గాంచితరించె సెబాసు మాధవా॥

ఉ॥ రాపిడిదీరుమేల్ పసిడిఁగంగులలండిన గద్దియల్ వసం
దా పరువుల్ నివాటెనగు * ద్దవుమేడలు మానికంబులక
దాపినపట్టెమంచముల * దాకక చిల్వల రేని శయ్యని
వేపఁబూనిదాల్చితివొ * యెవ్వరుచెప్పఁగలారు మాధవా॥౧౩

ఉ॥ పన్నగవేణిచంద్రముఖ • పంకజగంధి సువర్ణగాత్రీ సంత
పన్నతభాగ్యశాలి నవ • వల్లవకోమలపాణి యెన్నడుగ
కిన్నెరమీటుచుగ కదవ • కేళినెరుంగని సత్యభామ నీ
సన్నిధి దానవాగ్మివిజంపిన చిత్రమదేమి మాధవా॥౯౮

ఉ॥ కోయిలియ్యనల్ బరపుకొలలుగూయుచు లేతమావికెం
బాయచిగుళ్లుమేయుచువంసండులుగుల్కుచునుండుకోయిలక
వాయసమూరకేతనదు • వాటపుచంచువుతోడనొక్కిబల్
గాయములొందజేయునుజంగంబిటులుండుటదేమిమాధవా॥

ఉ॥ కాలునిదూతలోయన బ • కంబురుపంబుల జాలితేక మా
జ్జాలముమూషకంబులను • సర్పములకవిహగాధిపుండు శా
ర్దూలముగోవులకదరిమి • దోర్బలతకభుజియించునీజగ
జ్జాలపుగారడీక జెలియ • శక్యమెవారికి శ్రీరమాధవా॥౯౯

ఉ॥ కోద్రపుమిట్టమోహముల • గుట్టనరంబులచుట్ట ఘోరమా
న్యాధులవుట్ట దుఃఖముల • కంఠములేనటువంటిబుట్ట బల్
బాధలరెట్ట కోభముల • పట్ట మదంబులమట్ట దేహము
య్యాదయజూపిజన్మముఁగంటగఁజేయుము శ్రీరమాధవా॥

ఉ॥ నీచరితల్లిఖంపని మనీషి మనీషియుగాడు నిన్నువే
జూచెడికోర్కెలేని యతిఃపూరుఁడుపూరుఁడుగాడు భక్తితో
నీచరణాబ్జముల్ గనని • నేర్పరి నేర్పరిగాఁడు నిన్నుచే
సాచినుతించనట్టి సరఃజన్మము జన్మముగాదు మాధవా॥౧౦౦

ఉ॥ ఆశ్రమసిండమంబుజ భావాండమునిండిల సర్వచండమా
రక్షాధవికాసపావక విరాజితపూర్ణ శశాంకమండలాల్
మెండుగ వెల్లజేయఁగల మేటి వెలుంగును గల్గియుండియే
యండయా లేక నేనిలచినట్టి మహాత్ముడవయ్య మాధవా॥

ఉ॥ కారణమీవులోకమున • కర్తవునీవు చరాచరాళి కా
ధారమునీవు పాణిలకుండండివి నీవల వేల్పుపెద్దకు
హారుడవీవు పాపముల శోషిలజేయఁగ ఘోరదైత్య సం
హారుడవీవు భావముల • కండనివాడవునీవుమాధవా॥ ౧౦౦

ఉ॥ మూలములేనినాజననముల్ మరణంబులునీకు స్త్రీడఁగా
బోలవినాకు భారమింక • బుట్టువుగ్నివు లేక చేసిన
న్నేలకయున్న సీచరణ • మేగతియంచు మదిదలంచియే
జోలియు లేనినా యునురుచూపుచునీకు నిజంబుమాధవా॥

ఉ॥ నేనతిమూఢుడఁజడుడ • నిన్నస్తుతిం చెడిమార్గముకరవం
తేనియెరుంగనట్టి మతి • హీనుడ న్వల్పుడఁబాపకర్ముడఁ
మానవనామధారుడఁచు మాయకుడఁక పయప్రలోలుడఁక
గానమదీయరక్షణము కష్టముగానగు నీకుమాధవా॥ ౧౦౧

ఉ॥ చంద్రుడులేనిరాత్రి పతి • సమ్మతిలేనిసువర్ణ గాత్రి రా
జేంద్రుడులేనిధాత్రి చనఁవించుకఁ గాననిమిత్రిరీతి ని
సాంద్రీదయాసముద్రిమునఁన్నాసముజేయని జన్మవర్జితమా
యంద్రసుతాంఘ్రివారిజ గజేంద్రీవిచార నివారమాధవా॥

ఉ॥ రాగులుబోయిరెందో వి॥ రాగులుగూలిరి మిక్కుటంబుగా,
త్యాగులుగుంపుగాదనిరి * దాగిరిభోగులు పుష్కలంబుగా
యోగులుగూడనేగిరిక * నుండెడివాడెవడిబగాన నీ
వేగదయన్ని కాలములనేమరకుండుట శ్రీరమాధవా॥౧౦౮

ఉ॥ మాధవమాధవాయనుచు * మాటికిమాటికి వ్రాసుబాలకే
మాధవనామలాంఛనము * మాత్రమువ్రాసిగినంచునీవు నా
మీఁదచలంబుఁబూనక తు॥మింపుముమాధవశ్రీరమాధవా
మాధవశ్రీరమాధవర॥మాధవమాధవ శ్రీరమాధవా॥ ౧౦౯

ఉ॥ భాగ్యముభోగమాయువు శు॥భంబునుగల్గి చెలంగినంతతా
రోగ్యులునై పరస్పర వి * రోధములేక మెలంగిజ్ఞానులై
యోగ్యులునై మనిషులయి॥యు త్తములై భవదీయసత్త్వపా
భాగ్యముచేఁబ్రజానమితి॥వర్ధిలుగావుతి శ్రీరమాధవా॥౧౧౦

ఉ॥ కమ్మకులావతంసము జ॥గత్రీయపూజ్యముపాటిబడ్డ వం
శమ్ముననత్కళాయుత ని॥శాకరబింబము పావవారి వా
హమ్ములణించుమారుతము॥నై తగు వీరయదేశికేంద్రుపా
దమ్ములుగొల్చినిన్ను॥గనిధన్యుడనై తినిశ్రీరమాధవా॥ ౧౧౧

ఉ॥ ఆతలమైనకమ్మకుల * మందుజనించి విశేషమైన పృ
భ్యాతిగడించినట్టి యిస॥గంటి నృసింహుఁడుబాపమాంబికా
చేతమురంజిలక గనిన॥చిన్నికుమారుడఁబున్నయాఖ్యుడక
కై తనుగూర్చినీడితి॥గల్పలమాలధరించుమాధవా॥ ౧౧౨

ప్రకటన

అ.వి.ఎ.ఎ.ఎ.ఎ.

ఈ గ్రంథములు వలయువారి లిఖిత విశేషములు
వాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

చాలుగ గ్రంథములకు తక్కువగా వలవలెనప్పుడు
ఖర్చులు కొనువారలే భరింపవలయును మరియు గ్రంథముల
ఖరీదు ముందుగా మనియార్డరు చేయవలయును.

గ్రంథకర్త

ఇనగంటి పున్నయ్య చౌదరి,

అ.వి.ఎ.ఎ.ఎ.ఎ. (చిరునామా)

అ.వి.ఎ.ఎ.ఎ.ఎ.

అ.వి.ఎ.ఎ.ఎ.ఎ.

13632